

Mattheus 2:13-23

13 ¶ Kort nadat zij op die manier de wijk genomen hadden, verscheen er aan Jozef in een droom een engel van de Heer. Hij zei: 'Sta op en vlucht met het kind en zijn moeder naar Egypte. Blijf daar tot ik je weer roep, want Herodes is naar het kind op zoek en wil het ombrengen.'

14 Jozef stond op en week nog diezelfde nacht met het kind en zijn moeder uit naar Egypte.

15 Daar bleef hij tot de dood van Herodes, en zo ging in vervulling wat bij monde van de profeet door de Heer is gezegd: 'Uit Egypte heb ik mijn zoon geroepen.'

16 ¶ Toen Herodes begreep dat hij door de magiërs misleid was, werd hij verschrikkelijk kwaad, en afgaande op het tijdstip dat hij van de magiërs had gehoord, gaf hij opdracht om in Betlehem en de wijde omgeving alle jongetjes van twee jaar en jonger om te brengen.

17 Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet Jeremia:

18 'Er klonk een stem in Rama, luid wenend en klagend. Rachel beweende haar kinderen en wilde niet worden getroost, want ze zijn er niet meer.'

19 ¶ Nadat Herodes gestorven was, verscheen er in een droom aan Jozef in Egypte een engel van de Heer.

20 De engel zei: 'Sta op, ga met het kind en zijn moeder naar Israël. Want zij die het kind om het leven wilden brengen, zijn gestorven.'

21 Jozef stond op en vertrok met het kind en zijn moeder naar Israël.

22 Maar toen hij daar hoorde dat Archelaüs zijn vader Herodes had opgevolgd als koning over Judea, durfde hij niet verder te reizen. Na aanwijzingen in een droom week hij uit naar Galilea.

23 Hij ging wonen in de stad Nazaret, en zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeten: 'Hij zal Nazoreeër genoemd worden.'

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, **Dia 1**

Iets ten zuiden van Jeruzalem, nabij Bethlehem is de tombe van Rachel gelegen.

Een bedevaartplaats voor Joodse vrouwen, die kinderloos zijn. Waarom?

Rachel was één van de vrouwen van Jakob, één van de stammoeders van Israël.

Zij baarde na lange kinderloosheid Jozef.

Ze kreeg er nog een kind bij: Benjamin.

Helaas stierf Rachel bij die bevalling op de weg naar Bethlehem.

Rachel is voor Joden symbool van de hartstochtelijk verdrietige Moeder Israël.

Toen de tien stammen in 722 voor Christus werden gedeporteerd naar Assyrië vanuit Rama, dichtbij Bethlehem, hoorde de profeet Jeremia de geest van deze stammoeder Rachel klagen en wenen:

"In Rama hoort men klagen, bitter treuren. Rachel beweent haar zonen, zij wil niet worden getroost. Haar kinderen zijn er niet meer.

Dat is kinderloosheid ten top

En het is die stem van Rachel die door Mattheus bij de kindermoord in Bethlehem

werd gehoord.

Het is een verhaal om koud van te worden.

Van Herodes met zijn gruweldaden werd gezegd: "je kan beter het varken van Herodes zijn dan zijn eigen zoon, want varkensvlees at hij niet, maar zijn eigen zoon liet hij wel afslachten.

De kindermoord in Bethlehem is één van de kleinere misdrijven, zegt men, het zou om maar twintig kinderen gaan.

Maar twintig is te veel.

Dit verhaal past volgens ons niet in de sfeer na Kerst.

Een dictatorkoning, die bang is voor een baby als tegenkoning.

Maar zo was Herodes: een angsthaas **Dia 2**

Herodes lijkt op de Faraó van Egypte, die zich vergreep aan Joodse jongetjes

En steeds duiken ze weer op: de machthebbers die zich vergripen aan Gods oogappel, de Joden: Haman, Hitler, alle antisemieten en vreemdelingenhaters.

Nog steeds worden Joodse gebouwen beveiligd in NL en Europa.

De kindermoord in Bethlehem: het is een gruwelijk actueel verhaal.

Vlucht daar na kerst niet voor weg! Want zo is de realiteit.

Mattheus weet niks anders te melden dan Rachel die "niet getroost wilde worden".

"Er klonk een stem in Rama, luid wenend en klagend. Rachel beweede haar kinderen en wilde niet worden getroost, want ze zijn er niet meer.'

Het kan soms zo donker zijn, dat elke voorbarige troost een vloek is.

Maar is dat nu wel christelijk: niet getroost willen worden?

Voor kerst zongen we: "Hij komt de volken troosten, die eeuwig heersen zal."

We weten: zonder troost houden we het niet uit.

Aan de andere kant: veel troost is geen echte troost.

Het is niet toevallig dat de dichter Joost van den Vondel een lied heeft gemaakt naar aanleiding van dit bijbelgedeelte, dat als Lied 510 in ons liedboek staat.

Zelf wist hij wat verdriet was, want hij had twee kinderen verloren.

Bij het verlies van het eerste kind vindt hij nog troost in de gedachte dat zijn zoontje in een betere wereld is en de ijdelheden op aarde uitlacht met een lodderoog

Maar bij het verlies van zijn tweede kind spreekt hij ervan dat de troost zelf ziek is en waarschijnlijk weldra zal overlijden.

Is er dan geen troost? Nou geen goedkope troost.

De troost zit er bij Matteus in het feit dat Jezus solidair is met zijn volk Israël.

Toen Jezus in Egypte terecht kwam is Hij één geworden met volk Israël dat ook in Egypte heeft verkeerd.

Jezus ondergaat alles en draagt alles van zijn volk.

En daarin is ook God Zelf solidair.

In haar boek 'dagen van nabestaan' schrijft Joke Forceville van Rossum -een weduwe- dan ook: "getroost wordt blijkbaar niet daar waar mensen pijn, gemis proberen te verlichten, maar daar waar iemand mee-lijdt en in de pijn deelt, word er getroost".

Met andere woorden: een kaartje, een appje is al genoeg. Meeleven.

Helmut Gollwitzer die de kampen heeft overleefd zei: 'Als ik de ellende in de wereld onder ogen zou moeten zien, dan kijk ik in de hel, tenzij er Eén is die alles draagt'.

En omdat dat zo is, is het leven de moeite waard en hoef je je twijfel niet te laten

omslaan in ongeloof, je verdriet niet in verbittering en je uitzichtloosheid niet in wanhoop.

Dan is het leven ook vol beloften, zelfs in de dood van Bethlehem en op zoveel plaatsen in de wereld. Hoe dan?

Mattheus haalt Jeremia aan, waar staat dat Rachel niet getroost wilde worden.

Maar er staat nog iets meer in Jeremia. **Dia 3**

"Maar dit zegt de HEER: Huil niet langer, droog je tranen. Je zorg voor hen wordt nu beloond— spreekt de HEER. Ze keren terug uit het land van de vijand. Je hebt een hoopvolle toekomst, je kinderen keren naar hun eigen land terug— spreekt de HEER.(Jr 31:17).

De profeet heeft het over een terugkomen van de ballingen, van de kinderen.

Hij spreekt ervan dat God nog een keer terug zal komen op dat onverklaarbare leed.

En je hoopt dat dat in dit leven zichtbaar zal zijn.

Maar er zijn ook situaties waarin wij als christenen alleen verwijzen kunnen naar dat andere leven, die andere wereld van God.

Een dokter zou iedereen beter willen maken en een dominee iedereen beter bidden.

Maar het houdt een keer op.

Het geloof leeft ervan dat het einde het einde niet is en dat alle verschrikkingen niet tot in der eeuwigheid doorgaan, dat de beul het laatste woord niet heeft.

Er is een voltooiing van alle dingen waarbij alles rechtgezet zal worden wat scheefgetrokken is.

Er komt een wereld, hoe onvoorstelbaar ook, waar alle tranen, die wij hier nog niet van de ogen kunnen afwissen afgewist zullen worden,

Tot slot: voor het Israëlische regeringsgebouw in Jeruzalem, de Knesseth staat een grote bronzen Kandelaar, een kunstwerk van Benno Elkan. **Dia 4**

In 26 taferelen beeldt hij de geschiedenis van het volk Israël uit.

In het centrum staat de geloofsbelijdenis, Deut 6:4: Hoor Israel de Here is...

Op die kandelaar staat ook de afbeelding van Rachel, die om haar kinderen weent.

Maar daarnaast staat Ruth met in haar hand drie kandelaren met een kroon erboven, een symbolische voorstelling van de drie geslachten die er zijn tot aan David, die verwijst naar de komende Messias.

Tot die tijd van de Messias weent Rachel om de kinderen die niet meer zijn.

Tot die tijd zal er getreurd worden...

Wij geloven dat de Messias, de zoon van David is gekomen -en dat betekent weliswaar verzoening- maar nog niet de doorgebroken verlossing.

Er is nog een geschiedenis waarin het geklaag en geweent nog niet verstomd is.

Eens zal alle huilen in lachen omslaan, de kinderen niet vermoord, maar gezegend worden.

Matteus bericht ons nog dat het kind en zijn ouders uiteindelijk uit Egypte trekken en Israel, in Nazaret aankomen.

Herodes is dan overleden

Het is tot bemoediging en troost voor alle verdrietigen.

Eens zal er een beter leven komen, in het hier en nu of in het hierna

Amen